
HALÁSZ PÉTER – ROMHÁNYI ANDRÁS

Miért éppen Budakalász?

Kisebbségben élő kollegáink között kevesen vannak olyanok, akik eddig még nem hallottak a Budakalászi Találkozóról. 2005-ben immár ötöd-ször történt meg, hogy június közepén egy pénteki nap délelőtt a szokásosnál többen szálltak le a HÉV-ről Budakalász-Lenfonó állomáson és hátizsákjukat, táskájukat, bőröndjüket cipelvén elindultak a Faluház irányába. S amikor beléptek annak ajtaján, tudták, érezték – hazaérkeztek.

De miért éppen Budakalász?

Budakalászra megérkezni öröm. Öröm, de remény is, várakozás is. Mert itt találkoznak évről-évre azok a kulturális szakemberek, akik – kisebbségi létük és írástudói felelősségük súlyával a vállukon – feltöltődni jönnek ide. Meg adni. Olyan ez, mint a Okavango folyó Afrikában. A kis patakok elindulnak a hegyekből, és széles folyóvá duzzadnak. És, amikor a folyam már minden értéket felvett, akkor gazdagságát visszaadja. Nem ömlik a tengerbe, – mint azt más folyók teszik; – deltája a szárazföldön terül szét, azt a földet termékenyíti meg. Hát valahogy így vannak a Budakalászra érkezők is. Hozzák magukkal egy éven át gyűjtögetett kincseiket, s a Budakalászi Találkozón összeadják, hogy az kulturális folyam dagadjon. Megfürdenek benne, és a találkozó végén mindenki viszi magával a közös kincs egy darabkáját. Cseppben a folyót!

De miért Budakalász?

Valahogy így adódott. Amikor az első Fórumot szerveztük, és hosszú távú munkára kerestünk helyszínt; véletlenül találtunk rá. Ám megismerni és megszeretni egy pillanat műve volt. Először is itt van a Faluház igazgatója, Varga Feri kollegánk. Kezdetől lelkesedett az ötletért és mindent megtett annak érdekében, hogy rendezvényeink sikerüljenek. A Faluház népművelői kiváló szakemberek, akiknek munkája garancia a három napos program igényességére, a vendéglátás melegségére. És a környezet is remek. A Faluházat szinte a Budakalászi Találkozóra találták

ki. Van itt nagyterem, kisebb nagyterem, szekcióüléseknek való terem, kávézó és udvar. No, meg itt van Huszár úr és csapata, akik kiváló ételeket tesznek elénk. És persze itt van a falu maga. A település többnemzetiségű. A magyaron kívül szerb, sváb, szlovák, cigány népesség lakja, ezek egymással példamutató faluközösségben élnek. A községben több olyan civil szervezet, egyesület, alapítvány működik, amely a testvérfalukapcsolatokat, és e kapcsolatok mellett, határon túlra nyúló szociális- és kultúraközvetítő kapcsolatokat ápol eredményesen. A polgármester nyitott, illetve elődje is nyitott volt minden olyan kezdeményezésre, amely a település kapcsolatainak fejlődésével jár. (A Budakalászi Találkozók ideje során eddig Harcsa Lajos és Kulin Sándor töltötte be ezt a tisztséget Kalászon.) A község maga a szervezők egyenrangú partnere.

Hát ezért Budakalász! S ha valami elképzelhetetlen dolog nem történik, – miért is történne, – akkor ez már mindörökre így marad. Mert Budakalász – fogalom.

*

A társadalom kulturális életének hajtásgyökerei a családok mellett nyilvánvalóan a civil szervezetek. A Budakalászi Találkozók célja, hogy

- képet adjanak a civil szféra által végzett kulturális, közművelődési munka jelentőségéről;
- módszertani, szakmai segítséget nyújtsanak; információt adjanak a határon túli magyar kulturális civil szervezetek napi munkájához;
- megerősítsék a hazai és a határon túli magyar civil szervezetekkel való kapcsolatokat;
- felmérjék a határon túli magyarok öntevékenységen alapuló közművelődési kezdeményezéseinek és közösségi erőinek támogatására rendelkezésre álló szellemi és anyagi erőforrásokat.

A Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Kollégium szervezésében, a Nemzeti Kulturális Alapprogram támogatásával 2005. június 17–19-én immár ötödik alkalommal gyűltek össze a Budakalászi Faluházban a határon túli magyar kulturális civil szervezetek képviselői. A 8 országból (Bosznia-Hercegovina, Csehország, Horvátország, Románia, Szerbia és Montenegró, Szlovákia, Szlovénia, Ukrajna) érkezett 90 küldött 110 szervezetet képviselt. Mind mennyiségében, mind minőségében ez volt az eddigi legsikeresebb Budakalászi Találkozó.

A tanácskozás programját a szervezők a 2004. június 18–20. között megszervezett negyedik találkozó tapasztalatait hasznosítva, az azon felmerült igényeket kielégítendő állították össze.

Az első napon Halász Péter bevezetője után Harcsa Lajos, Budakalász polgármestere köszöntötte a résztvevőket. Ezt követően dr. Avarkeszi Dezső kormány megbízott tartott tájékoztatót a Szülőföld programról, a Szülőföld Alap törvényéről, valamint a határon kívül élő magyarok anyaországba utazásának, itt-tartózkodásának, illetve honosításának méltányosabbá tétele érdekében – az állampolgársági és az idegenrendészeti törvény módosítására – előterjesztett javaslatokról. Majd dr. Szarka László a Magyar Tudományos Akadémia határon túli kulturális adatbázisát mutatta be.

A második napon a résztvevők fórumon kaptak választ kérdéseikre Dupka György elnöktől (Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége), Hutterer Évától (Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség), Lakatos Mihály fősztályvezetőtől (Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma), C. Tóth János osztályvezetőtől (Határon Túli Magyarok Hivatala) és Egyed Albert titkárságvezetőtől (Magyar Művelődési Intézet). Három szekcióban (Civil szféra – politika, Ifjúság, Kitörési stratégiák) folyt az időszzerű kérdések feldolgozása. Este a budakalászi Lenvirág gyermek-néptáncsoport táncolt a résztvevőknek, majd a Trianoni békediktátum megkötésének 85. évfordulójára emlékező program következett Egyed Albert titkárságvezető és Sellei Zoltán színművész közreműködésével. Végül a résztvevők a kerti vacsora során együtt fogyasztották el a közös Kárpát-medencei kenyeret, amit a magukkal hozott lisztből, kovászból és sóból sütött a Faluház népművelője.

A zárónapon a küldöttek meghallgatták a szekcióvezetők beszámolóit, közérdekű információkat mondtak el egymásnak. A tanácskozás végén Nyilatkozatot fogadtak el; egyben elhatározták, szövetséggé alakulnak, hogy érdekeiket hatékonyabban tudják érvényesíteni.

A résztvevők a fórum intézményét nagyon fontosnak tartják. Szervezők és résztvevők megerősítették korábbi álláspontjukat, miszerint a tanácskozást évente meg kell rendezni.

*

A Kárpát-medence hegyeiből csordogáló kis patakok Budakalászon egyesültek. Vízük összekeveredett, s folyóvá duzzadt. S a harmadik napon ágakra szakadt a folyam és mindegyik ér vitte a maga gazdagságát, hogy termékenyebbé tegye a Kárpát-medence földjét. Ezt jelenti Budakalász a résztvevőknek, és nekünk, szervezőknek; akik boldogok vagyunk, hogy részesei lehetünk ennek a csodának.

*A Budakalászi találkozó résztvevőiről
Fotó: Romhányi András*